

Kognitiv terapi og misbrugsbehandling 2018 Stop Ung

**Jens Wraa Laursen
Cand. psych., aut.
Specialist i klinisk psykologi
www.pkf.name**

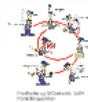
Modul 4

13. juni 2018

Motivation

Forandring

A → B?

Motivationsarbejde krydter an til "færdovervejelse"- og "overvejelse"-faserne.

Problemløst af B. Sørensen, 2011
 Psykologisk Institut

Klienter i kognitiv terapi er altid motiverede 😊

Typiske tegn på manglende motivation

- Udeblivelser
- Behandlerirritation
- Behandleroverinvolvering
- Diskussioner
- Klientpassivitet

Ikke noget der enten er der eller ikke er der

Ambivalens er normalt i forb.m. brug af rusmidler

Tilbagefald er normalt i forbindelse med rusmiddelstop

At skabe forandringsudsagn

Er motivationen i sig selv genkendelig og forståelig?
 Forudsiger også sandsynlighed for forandring

Værdier

Kvaliteten af en klient

- Læsesmåder
- IV
  - Partner
  - Færd
  - Færdig
  - Skoleuddannelse
  - Arbejde
  - Værdier

"Hvad eller hvem er dig? Altså, for dig?"

Dokumentation

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Personer

Klienter i kognitiv terapi
er altid motiverede

**Typiske tegn på
manglende
motivation
Udeblivelser**

Behandlerirritation

Behandleroverinvolvering

Diskussioner

Klientpassivitet

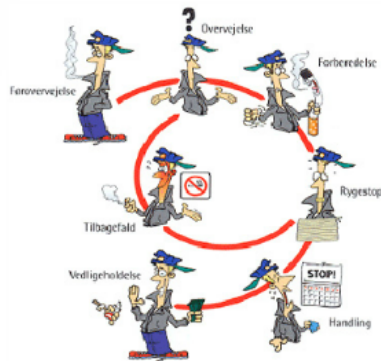
Ikke noget der enten er
der eller ikke er der

Ambivalens er normalt i
forb.m. brug af rusmidler

Tilbagefald er normalt i
forbindelse med
rusmiddelstop

Forandring

A → B?

Prochaska og DiClemente, 1984
Forandringscirklen

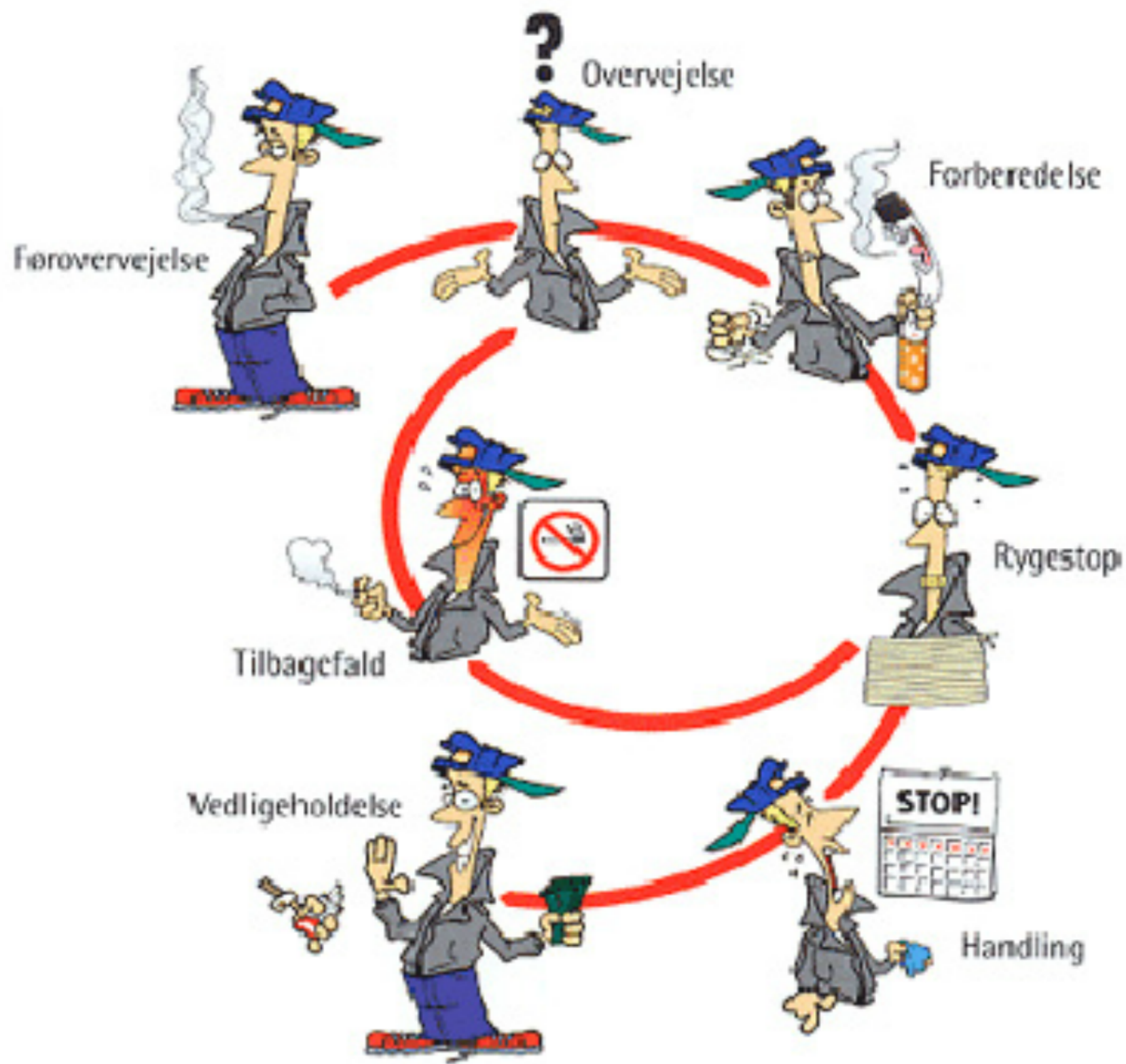
Motivationsarbejde
knytter an til
"førovervejelse"- og
"overvejelse"-
faserne.

Forandring

A → B?

Motivationsarbejdet

Motivationsarbejde
knytter an til
"førovervejelse"- og
"overvejelse"-
faserne.

39 Undersøgelse af fordele og ulemper

Emne:	Emne (modsat):
Fordele	Fordele
Ulemper	Ulemper

Værdier

Kvaliteten af en adfærd

Selvvalgte
"Retninger"
Indiskutable
Ikke "mål"
Karakteristika ved egen
adfærd

Livsområder

fx.

Partner

Fritid

Familie

Skole/uddannelse

Arbejde

Venner

"Hvad eller hvem er rigtig
vigtig for dig?"

Begravelsestalen

At skabe forandringsudsagn

i modsætning til vedligeholdelsesudsagn/status quo-udsagn

Forudsiger øget sandsynlighed for forandring

Forandringsudsagn

- Peger i retning af forandring
- Ønske om ændring
- Bekymring om status quo
- Udtrykker forsøg på ændring
- Ulemper ved status quo
- Fordele ved forandring
- Løfter om ændring

At måle motivation

i forhold til konkret forandring

Vigtighed

1 ————— 10

Tiltro til egne evner

1 ————— 10

Parathed

1 ————— 10

Få klienten til at formulere forandringsudsagn

- refleksion
- uddybning
- bekræftelse
- opsummering

Forandringsudsagn

- Peger i retning af forandring
- Ønske om ændring
- Bekymring om status quo
- Udtrykker forsøg på ændring
- Ulemper ved status quo
- Fordele ved forandring
- Løfter om ændring

Vedligeholdelsesudsagn

- Peger i retning af vedbliven
- Bekymring for forandring
- Ulemper ved forandring
- Fordele ved at fortsætte som hidtil

Vedligeholdelsesudsagn

- Peger i retning af vedbliven
- Bekymring for forandring
- Ulemper ved forandring
- Fordele ved at fortsætte som hidtid

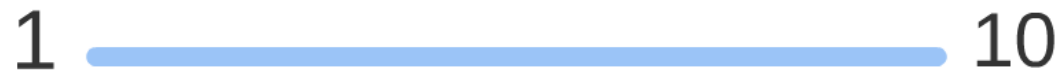
At måle motivation

i forhold til konkret forandring

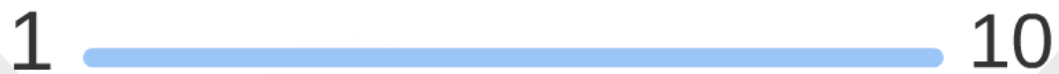
Vigtighed

Tiltro til egne evner

Parathed

Spørgsmål der befordrer forandringsudsagn

Hvad får dig til at rate x og højere end y?

Hvad kunne få dig til at rate endnu højere?

Hvordan kan det være at du ikke rater 0?

*Ved
Vedligeholdelsesudsagn*

Anerkend uden at diskutere,
argumentere, forsøge at
fjerne eller lign.

***Ved
Vedligeholdelsesudsagn***

Anerkend uden at diskutere,
argumentere, forsøge at
fjerne eller lign.

**Få klienten til at
formulere
forandringsudsagn**

- refleksion
- uddybning
- bekræftelse
- opsummering

Hjemmearbejde

Arbejd med motivation med en/
flere klienter

- brug fx. "motivationsmåling"
og stil spørgsmål der
befordrer forandringsudsagn
- Undersøg/afklar værdier hos
en klient i centrale
livsdomæner

Litteratur:

"Professionel kontakt i samtalebehandling" (kap. 3), Red. Thomas Iversen og Nicole Rosenberg, Hans Reitzels forlag, ISBN 978-87-412-5597-2

Miller & Rollnick: "Den motiverende samtale - støtte til forandring", Hans Reitzel, ISBN13 9788741257259